

ادبیات عمومی و علمی

هفته‌لق سیاسی ، علمی و ادبی غزته‌در

جلد : ۲

سنه : ۱۱ ذی الحجہ ۱۳۳۵ ۳۵۴ ایرتسی ۲۹ ایلول ۱۹۱۷ نومرو ۴-۳۵

فضیلت - مفسدت

[بیوک زومانجیمز حسین رحمی بک، کیتدکجه فیلسوف اولیور. بوندن صکره استادک یازہ جقلری رومانلرده فلسفه و حکمت دها زیاده تبارز ایده جکدر. خصوصیات ملیه مزئی ، رنگ محلیمزئی ، او وعائله عالملمزئی ، نقائصمزئی ، فضائلمزئی متعدد سر اثرلره تثبیت و بونلرک اخلاجه بیلمه سنه هیمزدن فضله بذل مقدور ایدن حسین رحمی بک رقیق و دقیق بر پسیقولوژی نمونه‌سی اولان مقاله آتیه‌سنی قارئلمزک انظار تقدیرلرینه عرض ایدرز. استاد ، آره صره کوزل اثرلر اهدا واحسانیه جموعه مزئی حمایه ایده جکارددر.]

ایشته انسانیت ترازینسک ایکی کوزینه موضوع ، بربرینه ضد فقط همان غیر مفارق بر چفت کله که فانیلرک حسنات و سیاتی بونلره تارتیلیر ...
فضل ایله فسادی یکدیگرینه بوقدر یاقین کوستردیکمه بلکه اعتراض ایدن اولور . وجودله عدم کبی هرشی ضدیله تعین ایدر . بری اولماسه دیگری ناصل تظاهر ایده بیلیردی ؟
دینه بیلیرکه فاضلر فضیلتلرینی مفسدلره مدیوندرلر . چونکه فضلك قیمتی مفسدلرک افسادی یوکسلیتور .

اخلاق نه اولدیغنی بزه تلقینه باشلادقلری کوندنبری فضیلته قارشئی میل و حرمتمزئی جلبه و مفسدتدن بزئی تنفره اوغراشیرلر . هر ملتک اخلاقی هدفی بو دکلیدر ؟ فقط نهدن حالا فضیلت مفسدته مغلوبدر ؟ واجتماعی هیئتله ، فاضلن زیاده مفسدلرله طولودر ؟ اگر فضل فساده غالب کله ایدی شمدی به قدر دنیا دوزلمش اوله جقدی . فاضلر عدداً مفسده فائق بولونه ایدی ، مدنی مملکتلرده اشرایی قبالی طومقی ایچون مدرسه و مکتبلره ضمیمه حبسخانه‌لرده انشا اولونمازدی . . . انسانیت بو خصوصده خسته‌در . بو مرضدن رهایاب اوله بیلمه سندن اک بیوک فیلسوفلر تاامید . . . انسانلردن بر قسمنک مدار تفضل ایدیندقلری فضیلت سوزیلر و همان بتون بشریتک نفرین و تلغینه یاد ابتدیی مفسدت کله سنک ، توهوت بوایکی تعبیرک حقیقی مدلولرینه واقعی بز ؟ فضیلتله مفسدتک ، خیر ایله شرک حدودلرینی واضحاً تعین ایده بیلیرمی بز ؟ بو طالده هرشی اضافی ایسه

زمان [۱]

زمان نظریه سی کوزلجه تدقیق ایدیلورسه هر دور استیلاده کی کرامتک بر قسعی زمانه عائد اولور. ته کیم رومالیلرک استیلاری هنکامنده بو جنکاورلرک معجزه بسالتی عد ایدیلن برطاقم موققیاتک طوغریدن طوغری به طبیعت اشیا واحواله عائد اولسی کبی .

انسان - [لاواتر Lavater] ک قولنجه - قوش ، قسنده نه قدر حرایسه ، اعمال وافکارنده او قدر سرآزاد ایمش ؛ آنجق حدود مقننه داخلنده قیپردانه بیلیرمش . آمانا ! ذاتاً بو حکمته مبنیدرکه (اراده) ، (جزئی) صفتیه موصوف اوله رق - اراده جزئیه - شکنده دوچار اختصار اولشدر .

کبرک حریت فردیه بی ، کبرک سربستی اقوامی تعدیل و تحدید ایدن بیکلرجه اسباب و عناصر واردر . انسان ، حواس طبیعی و ذهنیه سیاه برلکده برزاده طبیعت اولدیغندن آنک دکل یالکنز شخصیتی ، حتی ارادتی ، افعالی ، افکاری ، قابلیاتی ده - علمانک ادعاسته کوره ، که بو مدعیات حقایق محضه در - کائنات وعالم طبیعتک حوائج عمومیه سی ایله علاقه داردر . حر محض دنیا ده موجود دکلدرد . هرکس هر ایستدیکنی یا په مدینی کبی اک جهانگیر ملترده دلخواه لری وجه اوزروه حرکات وسکناتده بولونه مازلر . مسائل ایجه تعمیق اولونجه بر حکمدار ویا بررجل دولتک بر معامله کیفیه سی تلقی اولونان وقعه بتون بتون بشقه برشکلده تظاهر ایدر . دنیا ده هیچ بر حادثه ، تاریخده هیچ بر وقعه یوقدرکه بوقانونک دائرة انضباطی خارجنده وقوع بولمش اولسون . ذاتاً قوانین طبیعی ، عاده الله خارجنده هیچ بر حرکت اوله ماز . [سپینوزا] دیمش که : « هرکسک بوقدر افتخار ایله بحث ایتدیکی حریت بشریه ، انسانلرک ارادت لری «مدرک» اولمایدرد ؛ یوقسه افعال انسانی بی استلزام ایدن اسباب ، حریت نظریه سی زیر وزیر ایدر . »

مقدرات احمده « زمان » بیوک بررول اوینیور . هر ملت ایستدیکی کبی مقسع و منکشف اوله میور . طول امل صاحبی اولیانلر - بعضاً الجای وقایع ایله - تفیض و ارتقا ایدیورلر . پک مستعد اولانلر - ینه عینی الجآت ایله - سونوب قالیورلر . پک ساکن اقوام ، جوارک مهاجراتنه قارشی کلک ایچون مبارز اولیورلر . برطاقلری ده ازلی وابدی دشمنلره قارشی کلیورلر .

آنلرک حیاتی غوغا ایله کچیور . دیگرلری ایسه جغرافیا اعتباریله مفرز یرلرده او طور دقلرندن سنجایای جنکاوریلری نمی ایتیور .

زمانک مساعد اوله سیله بر ملت جهانگیر کسلیور . ینه زمان کلیور ، بر جهانگیر ملت اک پست مواقعده کی اقوامک مغلوب و محکومی اولیور . مملکتلرک حدود ملکیه سی اولدینی کبی حکومت ومملتک مقدراتی ده جوارک وسیاست عمومیه تک مقدراتی ایله نوعما محدوددر .

حکومات متجاورنک انحطاطی ، علی الاکثر ، قومشوری حال غفلتدن اویان دیریور . تجاوزه معروض اولق امکائی ، چوق وقت ، اردولری سکون تدافعیلرندن چیقاریور . [تهن] دن نقلاً بوندن اولکی مقالاتم زده دیدیکمز کی مسلح بر آریستوقراسی ، اوائلده ، رومانک سلطنت عالمه ناضر دلکنه بروسیله اولشدر .

بر اثر مده عمیق وعریض سویلدمدی . ظهور اسلام ، ساسانیان و قیصره روم حکومتلرینک دوره انقراضنه تصادف اتمسه ایدی حرکات جدیده عرب ویا حجازه عائد بر خصوصیت محلیه بی حاضر

[۱۰] یوفصل بوندن اول نفر ایدیلن عرق و محیط فصلوری ایله بر کل واحد تشکیل ایدره

اولوردی ، زمان مساعد اولسہ ابدی خلیفہ ثانیك اوان حکومتده عسا کر اسلامیه آز زمان ایچنده عالم شرقه حکم ایتمزلردی . دارانك ویا قیصرک زمانه مصادف اولسه ابدی کیفیت تقرر امر اہمی بوقدر سہیل اولمازدی . آمریکا حکومت متحده-سی ایکی اوقیانوس ایله مفرز بر قطعہ ارضده کاش بولونسه ابدی ، برچوق احتراصات و محاربات ایچنده ، بویله سربعا ترقی ایدہ مزدی .

لہستان ، جوارندہ کی زندہ حکومت معظمہ نك آره سندہ قالمسہ ابدی پارچالانمازدی . عثمانلی حکومتی - اصلاً بوقدر متسع اولق غایہ سیلہ قورولمدینی حالده - سلچوقی ، بیزانس ایمبراطور لقرینك دورہ واپسیننده کلدیکندن درکہ رفعت بولدی . کذلک مصرده ملوک چرا کسہ حکومتی پک اوقدر قوی دکلدی . آوستریاده ، بشنجی شراک تقسیم حکومتی غائلہ سندہ ابدی . ایشته بواسباب د کہ ترکلری بر طرفدن مصرک فتحہ ، دیگر جهتدن ویانہ نك محاصرہ سنہ سرق ایدیوردی . تاریخ عثمانی ، تاریخ عمومینک بر فصلیدر . تاریخمزی ای آ کلاشیلہ بیلیمک ایچون - تعیرمزی معذور کورلسون - قاذروسنک ایچنده بولنق لازمدر . بناء علیہ خصوصیلہ دور فتوحاتمزی ایچہ آ کلاشلمسی شرقی روما ، سلچوق ، آوستریا ، ایران سلطنتلرینک اوزمانہ منتهی اولان سلسلہ وقایعک مطالعہ سنہ وابستہ در . استانبول ایچون آلدی ؟ مجارستان نهدن فتح ایددی ؟ صفویلرک اوزرینہ نہ مقصدلہ یوروندی ؟ ایشته بووقایع آنجق بویله جه توضیح ایدر . یوقسہ محارباتک سادہ جه تفصیلی افکاری بر بطاقلق ایچنہ سوق ایتمکدن بشقہ بر عمرہ ویرمزی . کذلک بوسلطنت قوی الشکیمہ نهدن متاداً محاربه ایدیور ؟ اون برنجی ، اون ایکنجی ، اون اوچنجی ، اون دردنجی قرون ہجریه نهدن بر سلسلہ محارباتدن عبارتدر ؟ جوارک زمان انتہای ، فکر انتقامک اساسکیر اولسی دورہ سی تدقیق اولنورسہ بو حقایقده تظاہر ایتہمک قابل دکلدر .

بردقیقہ دہا : بیک سنہ لرینہ طوغری عالی لرزان ایدن عثمانیلر نہ حکمتہ مبنی اوچ عصردن بری اوروپانک مواجہتہ ترقیاتندہ اک تحملقرسا بر وضع لاقیدیدہ بولونیورلر ؟ ینہ زمان نظریہ سنی تعمیق ایله ، اوچ عصر اول ، ترکلرک (رنہ سانس) ، (رنہ فورم) و (اختراعات و کشفیات) دنیلن حرکات عمومیہ یہ عدم اشتراکلرینک سببی قرین وضوح اولور . [۱]

خلاصہ مقال : تکامل و کسوف عثمانیانی لایقیلہ مطالعہ ایدہ بیلیمک ایچون تاریخلرینک قسم اولندہ ، صرہ سیلہ :

- ۱ — سلچوق سلطنتی [وطوائف ملوک] ؛
- ۲ — شرقی روما ایمبراطورلنی [وآکا اضافتلہ بولغارلر ، صربلر ، اولاحلر ، بغدادلیلر وسائرہ] ؛ [۲]
- ۳ — ونڈیک جهوری ؛ [۳]
- ۴ — آوستریا ایمبراطورلنی [وآکا تبعاً مجارستان] ؛
- ۵ — عجم حکومتی تاریخلرینک دور استقبلاضرہ منتهی اولان اؤمنہ یہ قدر تاریخلرینی و ؛
- ۶ — رنہ سانس مجدداتی ؛ [۴]
- ۷ — رنہ فورم انقلاباتی ؛ [۴]

۸ — اختراعات و کشفیات ادوارینی اجمال ایتمککمز اقتضا ایدر . [۴]

تاریخمزی بولنردن مستقل دکلدر . بر تاریخ خصوصی - مثلاً تاریخ عثمانی - نك مطالعہ سی فن

[۲] بوفصل ، مؤلف طرفندن - روم و بیزانس - عنوانلی منتشر بر رسالہ دہ و بالآخرہ باصیلہ جق بر دیگر کتابدہ توضیح ایدلشدر . [۳] مقالہ شکلدہ مجموعہ ضدہ انتشار ایدہ جکدر . [۴ و ۱]

- اشتراک ایتمدیکنز حرکات - عنوانیلہ طبع ونشر ایدلشدر .

بشر شناسیده لاعلی التعین بر عضوک تشریحی و فیزیولوژیسی تدقیق اتمکه بکزر . مثلاً اعصابک رولنی توضیح ایچون بتون تشریح و غرنزباتی بیلیمک لازم کلدیکی کبی - تاریخمزک ، دروننده بولوندیغی تواریخ سائرہ ایچنده ده مطالعه سی کرکدر .

سلطنت عثمانیه نه زمان تشکل ایدیور ؟ بو سوؤله ، طبیی ، ۶۹۹ ده جوابی ویریله جکدر . فقط ارقام بی روحدر ، بی حسدر . برفکر افاده اتمز . نه دن دولتمز ۶۹۸ ده ویا ۷۰۰ ده - دها کری و ایلری کیده لم - ۵۰۰ ده ویا ۱۰۰۰ ده تأسس اتمدی ؟ بو ۶۹۹ نه دیمکدر ؟ ۶۹۹ سلچوق دولتک انقراضی ، روم دولتک یاغنک توکنمی ، اوروپانک برقاچ سنه صکره بر دوره عطلته داخل اوله جنی ، خلفای عباسیه نک ذاتاً چوقدن سونمش بولونمسی دیمکدر .

لکن بو عناصر تاریخیه هپ ردن طولانمسه ایدی عثمان غازینک امارتی ظهور اتمزدی . دولت عثمانیه - بونک ایچون - دور فتوحاتنده بختیاردر . زمان ، او هنکاملرده آکا درجه نهائیته ده مساعددی . فقط اوچ عصر صکره عینی زمان پک غدارلشدی ؛ بناء علیه ۱۰۰۰ سنه سندن صکره دولتمز اولکی بختی غائب اتمدی .

مهرول نوری

برهفته لوق تاریخ حرب

[۱۹ - ۲۴ ایلول ۱۹۱۷]

کچن هفته نک شتون حربیه و سیاسییه سی پک متنوع وزنکیندر . حرب ساحه لرنده مهم حرکات وقوعه کلدیکی کبی ، سیاست عالم لرنده و صلحه طوغری ده مهم جریانلر کورولدی .

فرانسه ده . (پهن لووه) نک ریاستی آلتنده تشکل ایدهن قاینه مجلس مبعوثان حضورنده پروگرامنی او قوددی . سابق قاینه لر کبی برچوق مواعید ایله طولوا اولان بو پروگرام حتی فرانسلری بیله ممنون ایدمه دی . بر معتاد (آلاس - لور دن) ک استردادندن ، ضررلرک تضمینندن بحث ایدیور . فقط (پهن لووه) نک ضعفی پک بارز . فرانسه ده ۹۱۴ سفر برلکندن صکره فرقه لر آراسنده مؤسس (مقدس اتحاد) ک بوزولدیغی ده عالمه اعلان ایدیور . فی الحقیقه قاینه یه کیرمه یین سوسیالیستلر ، ۳۷۸ رایه قارشی ۱۷۸ رأی ایله بیان اعتماددن ده استنکاف ایتدیله .

فرانسه ده (پهن لووه) قاینه سنک هر طرفده کوردیکی صوغوق قبول دها اونوتولمده دن ، یکی قاینه نک خارجییه ناظری (ریوی) بر مبعوثک استیضاحی اوزرینه بر نطق ایراد ایدهرک ، فرانسه نک آلمانیا باش وکیلی طرفندن بحث اولونان معاهدات خفییه یی نشره حاضر بولوندیغی ، فقط بوکا روسیه نک راضی اولمادیغی سوبله دی . حال بوکه دیگر طرفدن کلن تلغرافنامه لرده ، روسیه ده بش کشیدن مرکب تشکل ایدهن (دیره کتوار) حکومتک معاهدات خفییه یی نشر دکل ، فقط لغوه قرار ویردیکنی بیلدیریور . بو حاللر اثبات ایدیورکه ، معاهدات خفییه مسئله سنده کی افشا آتیله آلمان باش وکیلی خصم لره ایی یزضربه وورمشدر .

فرانسه ده ایشلر ایی کیتهدیکی بر صیراده ایتالیا ده اورتاق پنه رنکده دکدر . میلانده ، تورینوده ، جنوه و لایتنده بویوک قارغاشه لقلر ، قانلی اختلاللر خبر ویریلیور . ایتالیا بو کیدیشه روسیه یه ثانی اولاجقدر .

روسیه ده (قورنیلوف) وقعاتی کچن هفته خلاصه اتمشدک . بو وقعه خفنده الآن متناقض خبرلر وار . حالا قورنیلوفک توقیف ایدله دیکی بیلدیریور . یالکوز (کوره نسکی) نک یکی بر قاینه تشکیل ایتدیکی و بش کشیدن مرکب بر (دیره کتوار) اداره سی تأسیس ایله روسیه